

wykład do wyboru

PROCESY DEMOGRAFICZNE WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA

W ramach projektów należy:

- przedstawić teoretyczne ujęcie wybranego procesu demograficznego (definicje, rodzaje, sposoby pomiaru)
- przeprowadzić analizę wzdłużną i poprzeczną. Analiza wzdłużna służy do badania procesów demograficznych tak, jak one powstają i układają się z upływem czasu wraz z towarzyszącymi zmianami sytuacji materialnej, społecznej, kulturowej danej kohorty. Następnie wskazać szczególne momenty (lata) i dla nich przeprowadzić analizę poprzeczną, która umożliwi ocenę różnych procesów demograficznych w określonym momencie czasu (np. w ciągu roku) w powiązaniu z konkretnymi zdarzeniami w tym momencie czasowym.
- analizę wybranego procesu należy przeprowadzić w kontekście Polski (dla całego kraju i wg województw) oraz świata.
- przedstawić prognozy

1. Bilans ludności - liczba i rozmieszczenie ludności

Przykładowe problemy:

- sposób ustalania liczby mieszkańców
- rozmieszczenie i zmiany liczby ludności
- tempo przyrostu ludności
- gęstość zaludnienia
- współczynnik koncentracji
- najludniejsze i najmniej zaludnione obszary
- dzienne zmiany liczby ludności
- największe aglomeracje
- współczynnik urbanizacji
- fazy rozwoju demograficznego
- prognozy

2. Struktury demograficzne i jej mierniki - struktura ludności według płci i wieku.

Przykładowe problemy:

- współczynnik feminizacji
- współczynnik maskulinizacji
- struktura płciowa ludności,
- współczynnik obciążeń demograficznych
- zmiany struktury ludności według wieku i współczynnika obciążeń demograficznych
- proces starzenia się ludności.
- piramida wg wieku i płci
- współczynnik młodości i starości demograficznej
- prognozy

3. Struktury demograficzne i jej mierniki cd - struktura ludności według cech społeczno - zawodowych.

Przykładowe problemy:

- ludność wg poziomu wykształcenia
- ludność aktywna zawodowo
- współczynnik aktywności zawodowej
- Wskaźnik zatrudnienia
- stopa bezrobocia
- zmiany liczby bezrobotnych
- prognozy

4. Ruch naturalny ludności - analiza procesu tworzenia i rozpadu rodziny

Przykładowe problemy:

- struktura ludności według stanu cywilnego
- małżeństwo
- małżeństwa wyznaniowe
- liczba zawieranych małżeństw i ich zmiany
- ogólny współczynnik zawierania małżeństw
- współczynnik zawierania małżeństw w stosunku do liczby ludności uprawnionej do zawierania związków małżeńskich
- nowożeńcy według wieku
- struktura poziomu wykształcenia nowożeńców
- liczba rozwodów i ich zmiany
- współczynnik rozwodów
- cechy rozwodzących się małżeństw
- prognozy

5. Płodność- mierniki, analiza, przemiany

Przykładowe problemy:

- urodzenia liczba i ich zmiany
- współczynnik urodzeń (rodności)
- zmienne bezpośrednio wpływające na poziom i natężenie urodzeń
- depresja urodzeniowa
- płodność kobiet - współczynnik płodności
- cząstkowe współczynniki płodności
- wzorzec płodności i jego zmiany
- płodność naturalna i modele płodności (Model płodności Ohadike)
- rozkład cząstkowych współczynników płodności naturalnej według średniego wieku zawierania małżeństw
- współczynniki dzietności
- prognozy

6. Umieralność, zachorowalność i śmiertelność.

Przykładowe problemy:

- liczba zgonów i zmiany ich liczby oraz natężenia
- zmienne bezpośrednio wpływające na poziom i natężenie zgonów
- zgony według przyczyn
- zgodny wg wieku
- umieralność na 1 000 mieszkańców w ciągu roku
- wzorzec umieralności i podstawowe prawa
- budowa tablic trwania życia - wymieralność
- prawdopodobieństwa zgonu
- rozkład liczby zmarłych według wieku
- przeciętne dalsze trwanie życia
- zmiany trwania życia i czynniki wpływające na wydłużenie życia
- prognozy

7. Reprodukacja ludności - syntetyczne miary.

Przykładowe problemy:

- istota syntetycznych miar reprodukcji ludności
- przyrost naturalny i jego współczynniki
- zmiany przyrostu naturalnego
- współczynnik dynamiki demograficznej
- różnica pomiędzy przyrostem naturalnym a dynamiką demograficzną
- współczynniki dzietności i ich zmiany
- dzietność według wyznania
- współczynnik reprodukcji netto i brutto
- pierwsze i drugie przejście demograficzne
- prognozy

8. Ruch wędrowniczy - migracje zewnętrzne i wewnętrzne

- wewnętrzny ruch wędrowniczy i jego pomiar
- ruchy wahadłowe
- pomiar migracji zagranicznych
- poziom czasowych migracji
- prawidłowości współczesnych zmian.
- czynniki determinujące zmiany skali czasowych migracji zagranicznych
- prognozy